

Spis treści

Od autorów	5
Wstęp	6
Wykaz skrótów	12

CZĘŚĆ A

I. Polskie instytucje naukowe i szkoły wyższe do 1939 r.	16
Instytucje naukowe	16
Polska Akademia Umiejętności — PAU	16
Towarzystwo Naukowe Warszawskie — TNW	18
Akademia Nauk Technicznych — ANT	20
Towarzystwo Naukowe we Lwowie — TNL	21
Unia Naukowych Instytucji Akademickich	21
Szkoly wyższe	22
Warszawa	22
Kraków	26
Wilno	28
Lwów	29
Poznań	30
Lublin	30
Zasięg oddziaływania polskich instytucji naukowych i szkół wyższych w 1939 r.	30
II. III Rzesza i jej terror	33
NSDAP	33
Drużyny Ochronne — SS i Służba Bezpieczeństwa — SD	36
SS narzędziem władzy w III Rzeszy	39
Główny Urząd Bezpieczeństwa Rzeszy SS — RSHA	42
Tajna Policja Państwowa — Gestapo	43
Przedsiębiorstwa SS	46
Główny Urząd Administracyjno-Gospodarczy SS — WVHA	51
Obozy koncentracyjne	54
III. II wojna światowa i rozciągnięcie terroru hitlerowskiego na zajęte ziemie polskie	80
Zbrojna agresja III Rzeszy na Polskę	80
Terror hitlerowski w czasie 55 dni władania zajętymi ziemiami polskimi przez Wehrmacht	82
Agresywne działania dyplomacji III Rzeszy przeciw Polsce	85
Granica wschodnia III Rzeszy i Generalnego Gubernatorstwa	88
Hitlerowska polityka wobec Polaków na zajętych ziemiach polskich	91
Memoriał E. Wetza i G. Hechta	94
Generalny Plan Wschodni	97
Likwidacja polskich instytucji naukowych i szkół wyższych	106
IV. Straty osobowe nauki polskiej w czasie II wojny światowej i terroru okupacyjnego	114
Podstawy ustalenia wielkości strat	114
1. Polscy pracownicy nauki, którzy stracili życie wskutek działań zbrojnych i terroru okupacyjnego w latach 1939—1945	115

2. Polscy pracownicy nauki, którzy zmarli w czasie II wojny światowej i okupacji 1939–1945	147
3. Straty osobowe nauki polskiej w latach 1939–1945	158

CZĘŚĆ B

I. Martyrologia pracowników nauki uwieczonych 6 listopada 1939 r. w Collegium Novum UJ	167
Jesień 1939 r.	167
Uwięzienie i pobyt w Krakowie (6–9 XI 1939 r.)	169
W więzieniach Wrocławia (10–27 XI 1939 r.)	176
W obozie koncentracyjnym Sachsenhausen (od 28 XI 1939 r.)	179
Deportacja z Wrocławia i początek pobytu w KZ Sachsenhausen	179
Obóz koncentracyjny Sachsenhausen	185
Zakwaterowanie i środowisko bytowe krakowskich profesorów	213
Życie w KZ Sachsenhausen	218
Zwolnienie starszych (23 XII 1939 r. i 8 II 1940 r.)	246
Bilans życia i śmierci profesorów krakowskich	249
Pozostawieni w KZ Sachsenhausen	249
Deportacja do KZ Dachau	250
W obozie koncentracyjnym Dachau (od 5 III 1940 r.)	251
Obóz koncentracyjny Dachau	251
Przybycie do KZ Dachau, zakwaterowanie i warunki życia	256
Przymusowa praca	263
Wydarzenia i zwolnienia	268
II. Ratowanie życia uwieczonym 6 listopada 1939 r. w Collegium Novum UJ	273
Doraźne starania o zwolnienia	273
Reakcja polskich organizacji konspiracyjnych	278
Działania metropolity krakowskiego Adama Stefana Sapiehy	280
Wzywianie pomocy z zagranicy	283
Sprawność przepływu informacji z kraju za granicę	291
Działalność Rządu Polskiego i jego służby dyplomatycznej	291
Reakcja polskich instytucji naukowych i uczonych, przebywających za granicą	295
Reakcja prasy polskiej, wydawanej na obczyźnie	306
Reakcja organizacji międzynarodowych	307
Zagraniczne działania dyplomatów, instytucji naukowych, środków masowego przekazu (agencje prasowe, prasa, radio) i indywidualne pracowników nauki	309
Australia	310
Austria	311
Belgia	311
Bułgaria	312
Dania	312
Francja	312
Grecja	314
Hiszpania	314
Holandia	317
Irak	317
Irlandia (Eire)	318
Jugosławia	318
Kanada	320
Litwa	320
Palestyna	321
Państwo Słowackie (1938–1944)	322
Portugalia	323
Rumunia	323
Stany Zjednoczone Ameryki Północnej	324
Szwajcaria	326
Szwecja	328

Turcja	330
Watykan	331
Węgry	335
Wielka Brytania	336
Włochy	337
Reakcja uczonych niemieckich	341
III. Częściowo udaremniony zamiar	351
Zamierzony cel	351
Wymuszenie odstąpienia od realizacji planu wyniszczenia pracowników nauki polskiej, uwięzionych 6 listopada 1939 r. w Krakowie	355
Hitlerowskie świadectwo wyniszczenia profesorów krakowskich, uwięzionych 6 listopada 1939 r.	358
IV. Martyrologia krakowskich pracowników nauki narzędziem walki z hitleryzmem	361

CZĘŚĆ C

I. Rekapitulacja	366
Literatura	377
Aneksy	391
Aneks 1. Członkowie zagraniczni Polskiej Akademii Umiejętności w 1939 r.	393
Aneks 2. Schemat organizacyjny Grupy Urzędów [W:] Przedsiębiorstwa Gospodarcze (<i>Wirtschaftliche Unternehmungen</i>) w ramach Głównego Urzędu Administracyjno-Gospodarczego SS (<i>Wirtschafts-Verwaltungshauptamt SS – WVHA</i>)	399
Aneks 3. Wykaz hitlerowskich obozów koncentracyjnych na ziemiach polskich wraz z podobozami i obozami zagłady	401
Aneks 4. Usunięcie służb dyplomatycznych i konsularnych z Warszawy 20 III 1940 r.	402
Aneks 5. Bułgarski attaché wojskowy w Konstantynopolu do naczelnika sztabu wojskowego w Sofii	403
Aneks 6. Organizacja władz niemieckich Generalnego Gubernatorstwa w Polsce i obsada personalna w 1940 r.	403
Aneks 7. Generalny Plan Wschodni – GPO	410
Aneks 7a. Sprawozdanie dr. E. Wetzla dla dr. O. Bräutigama z 4 II 1942 r.	410
Aneks 7b. Koreferat E. Wetzla z 27 IV 1942 r.	413
Aneks 7c. H. Himmler do Ulricha Greifelta z 12 VI 1942 r.	442
Aneks 8. Lista uwięzionych 6 XI 1939 r. w Collegium Novum UJ w Krakowie	443
Aneks 9. Pastor D. Martin Niemöller do Międzynarodowego Komitetu KZ Dachau 5 XII 1972 r.	448
Aneks 10. Spis 136 oswobodzonych więźniów Zellenbau KZ Dachau	449
Aneks 11. Fragmenty protokołu z procesu przeprowadzonego przeciw komendantowi i funkcjonariuszom SS z KZ Sachsenhausen w dniach od 23 X do 1 XI 1947 r. przez Radziecki Trybunał Wojskowy w Berlin-Pankow	454
Aneks 12. Wybrane pieśni więźniów obozów koncentracyjnych	461
Aneks 13. Ostatni utwór poetycki Leona Wachholza (niezatytułowany)	463
Aneks 14. Listy Janusza Radziwiłła do GKBZH w Polsce	465
Aneks 14a. List z dnia 8 V 1964 r.	465
Aneks 14b. List z dnia 27 V 1964 r.	466
Aneks 15. Godności zagraniczne pracowników nauki uwięzionych 6 listopada 1939 r. w Collegium Novum UJ w Krakowie	468
Aneks 16. Odgłosy polskiej prasy konspiracyjnej w 1940 r.	469
Aneks 17. Pierwszy obszerny opis martyrologii pracowników nauki w KZ Sachsenhausen	474
Aneks 18. Metropolita A. S. Sapieha do mons. J. B. Montini 18 II 1940 r.	480
Aneks 19. Wystąpienie metropolity A. S. Sapiehy do H. Franka	481
Aneks 19a. Metropolita A. S. Sapieha do H. Franka, 13 I 1940 r.	482
Aneks 19b. Pismo towarzyszące J. von Wühlischa	482
Aneks 20. Sven Grafström do J. Beck-Friis, 9 XII 1939 r.	483
Aneks 20a. Pismo w języku szwedzkim	483
Aneks 20b. Wolny przekład polski	483
Aneks 20c. Lista uwięzionych opracowana przez profesorową Konopczyńską	484